

Izreden posluh za invalide

Z vsakim dnevom nas življenje bolj utesnjuje s časom in nas s tem sili v neprestano hitenje in nestrpnost. Prav zato smo na cesti in na delovnih mestih nenehno v nevarnosti, da se nam kaj zgodi. Iz dneva v dan žal statistika beleži vedno več nesreč in s tem tudi mnogo primerov invalidnosti.

Dolgotrajno zdravljenje in poznejša rehabilitacija odtrgajo ponesečenca od normalnega življenja. Njegove velike napore za ozdravitev spremljajo največkrat tudi hudi duševni pretresi, ki marsikomu jemljejo moč in voljo, kar mu leta dolgo ni mogoče vrniti.

V današnji visoko razviti družbi pa je kar težko razumeti, da so za te invalide najhujši problemi zaposlitev po njihovi rehabilitaciji. Kljub mnogim lepo napisanim pravilom in človekoljubnim členom pravilnika delovnih organizacij in ustanov se le redkokje odločijo, da v svoj kolektiv sprejmejo na delo težjega invalida. Zato so se nekateri invalidi morali odločiti za samostojno privatno obrt, da ne bi bili več odvisni od dobre volje nekaterih kadrovskih komisij. Ko pa so iskali primeren prostor ali posojilo ali olajšave pri odmeri davkov, so le malokje naleteli na posluh, da o kakršnikoli pomoči sploh ne govorimo.

Da bi dobobra osvetlili položaj naših invalidov, so se občinska društva invalidov zavzela in posredovala, kjerkoli je to bilo mogoče. Tako je npr. DI Ljubljana-Šiška s svojo dosledno borbo izposlovala olajšavo pri plačevanju davkov tistim invalidom — obrtnikom, ki odprejo svoje lastne delavnice ali celo zaposlujejo v njih invalide. Z veliko zavzetostjo se je DI Ljubljana — Šiška potegovala za humane pravice delovalnega invalida, ki se želi enakovredno vključiti v delovni proces družbe. IN SKUPŠČINA OB-

ČINE ŠIŠKA JE BILA EDINA OBČINA, KI JE ZNALA PRISLUHNITI TEM PROBLEMOV IN JE TUDI PODPRLA TAKE PREDLOGE. V Uradnem listu št. 11 na strani 768, z dne 1. 4. 1982, je izdala Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov. 4. in 5. člen tega odloka govori o taki olajšavi dobosedno:

4. člen

Doda se 13. a člen, ki se glasi:

»Invalidom, ki opravljajo storitveno dejavnost in zaposlujejo enega delavca ter invalidom, ki opravljajo proizvodno dejavnost in ne zaposlujejo delavcev, se odmerjeni občinski davek zniža za 25 %, katerih stopnja znaša 50 do 70 % telesne okvare in za 50 %, če znaša stopnja 70 do 100 % telesne okvare. Kot zaposleni delavci se ne upoštevajo delavci invalidi.«

5. člen

Doda se nov 13. b člen, ki se glasi:

»Davčnim zavezancem, ki zaposlujejo delavce — invalide s telesno okvaro več kot 50 %, se odmerjeni občinski davek zniža za 10 %, vendar skupno znižanje davka na enega delavca invalida ne more znašati več kot 5.000 din.«

Res smo začudeni, da ni mogoče takega razumevanja doseči tudi drugje. Visoko razvito družbeno življenje bi vendar moralo zagotoviti uveljavitev pri delu vsakemu delovalnemu invalidu in ga s tem odvrniti od boleznega premišljevanja in pestovanja bolečine. Kako čudoviti so lahko uspehi ob taki delni pomoči skupščine občine, je izrazil primer urarja Davida Peršolja s Celovške ceste 105 v občini Šiška, ki s svojim kvalitetnim delom zadovoljuje širok krog občanov iz Šiške in vsega mesta. Njegova, sicer prostorsko skromna delavnica, zaposluje štiri težke invalide, le-ti neprestano bdijo nad mehanizmi, ki ljudem odmerjajo čas, čistijo jih, popravljajo, uravnavajo in uredijo, da so naročniki resnično zadovoljni. Lokal mu je priskrbelo DI Ljubljana-Šiška, lastnik pa si je opremil delavnico v lastni režiji, potem ko ni mogel nikjer najti zaposlitve v tujih urarskih delavnicah. Ko si je opomogel, je zaposlil še druge invalide, ki so se z njim vred izučili te obrti v Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku.

Z lastnim pogumom je David Peršolja dosegel, da je njegovo delo in delo zaposlenih invalidov visoko cenjeno.

Svetel primer moči, ki je uspela premagati temo razočaranj in nerazumevanja v drugih občinah, je danes njegov ponos in njegova zmaga. In če bi našli res ljudi v naših uradih in v vsem družbenem življenju, ki bi hoteli samo razumeti in poslušati, bi bilo mnogo manj grenkobe, manj odmaknjenosti in manj morečih misli — pa več delovnih uspehov, več volje in tudi več lepote v naših srcih.

Za DI Ljubljana-Šiška:
Jožica Zoroja

Ob 15-letnici Zveze društev invalidov SR Slovenije

Nenavadno vzdušje prijetnega miru in tihega pričakovanja me je objelo, ko sem vstopila v dvorano kina »ŠIŠKA« v Ljubljani. Kot da z vseh sten veje rahlo vznemirjenje in pritažena beseda.

Vsakdo, ki je vstopil v ta prostor, je zunaj odlučil nemir in hrup, bučen smeh in grobo vsakdanost in sprejel vase tišino in misel na vse, ki so danes z nami, ki so prišli od vsepovsod, da bi skupaj počastili 15. obletnico Zveze društev invalidov SR Slovenije.

Poleg članov invalidov — delegatov in gostov iz vse slovenske dežele, so se svečanosti udeležili tudi predstavniki Zveze delovnih invalidov Jugoslavije z njenim predsednikom Temeljkom Andreevskim. Ta osemčlanska delegacija je z ZDI SR Slovenije že pred tem razpravljala o organizacijskih oblikah v invalidskih društvih in zvezah, o njihovih nalogah in pravicah in si ogledala tudi notranje prostore in organizacijo dela v Zavodu za rehabilitacijo invalidov. V teh dneh njihovega bivanja v Ljubljani pa so se tudi pogovarjali s KO za družbeni položaj in aktivnost invalidov pri RK SZDL in z vsemi tistimi predstavništvami ustanov in zavodov, ki kakorkoli oblikujejo in vplivajo na življenje in položaj naših invalidov.

Pogledi vseh prisotnih so se združevali na odru, kjer so se, kakor ob največjem prazniku, razvrstili moške s prapori iz vseh delov naše republike. V ta prijetno ujet mir je s posebno zbrano gestjo zazvenel glas napovedovalke in povezovalke Marije Lipovšek iz Laškega. S svojim izrednim poslušom do svečanega jubileja nas je s spretnostjo, z barvo glasu in z notranjo globino prevzela in omamila.

V prvem delu svečanosti je med kulturnim programom nastopila tudi pesnica, invalidka Vera z lastno pesnitvijo (tudi iz Laškega). Nenavadno izžarevanje močne volje do življenja ni sevalo samo iz njene pesmi, ampak ves njen obraz, nasmeh in glas so nas kot pomladno sonce osrečili in nas odvrnili iz otopelosti, ki se ji včasih predajamo. Ko pa smo sledili še prelepim verzom pesnice Ljubice Jančar iz Radovljice in z vso natančnostjo in premišljeno izbranim vrstam Župančiča, Kosovela in Anice Černejeve, smo v svoji zavesti sklenili: »Nikoli ne smemo kloniti in obupati, četudi nam bo kdaj zelo, zelo težko!«

Zbor DI »METKA« iz DO konfekcije »Metka« Celje nas je vzdramil iz tega premišljevanja in nas prijetno razvedril. Voditeljica zbora tov. Alenka Koželj vlaga v to delo mnogo truda in svojega prostega časa. Ubrano petje nastopajočih in priznanje poslušalcev je edino plačilo naporne poti do vzpona. Tako so zaključevali svoje misli tudi naši poslušalci — delegati, ko so z veseljem spremljali njihov program. KUD »HOJA« iz Polhovega Gradca pa je s svojim spletom petih koroških plesov zaključil kulturni program in prinesel med poslušalce prijetno razpoloženje.

Ob jubileju je zbranim spregovoril tudi predsednik Zveze društev invalidov SR Slovenije, tovariš Ivan Japelj.

V svojem glasnem razmišljanju je predvsem poudaril to, da kljub nekaterim dosedanjim uspehom pri širjenju pravic in njihovem uveljavljanju v javnem življenju, še ni zaključen boj za še večje možnosti in enakovrednosti invalida z redno zaposlenimi prebivalci. Še naprej se je treba boriti za humane odnose in izbojevati tiste pravice, ki jih je dolžna vsaka razvita družba priznavati invalidom. Hkrati pa se je tov. predsednik zahvalil v svojem nagovoru posebej

vsem delovnim organizacijam, vsem društvom in posameznikom za njihovo razumevanje, za vso pomoč in poštvalno delo in za prizadevanje, da bi ustvarili boljše pogoje društvom invalidov in posameznim invalidom.

Prav zato je pred zaključkom tega praznovanja ZDI SRS podelila delovnim organizacijam, društvom invalidov in nekaterim posameznikom plakete, znake in pismena priznanja za vse njihovo delo. Vse delegate in goste pa je pred sklenitvijo slovesnosti pozdravila tudi Anka Tomineš, predsednica Skupščine občine Ljubljana-Šiška, kjer je bilo to praznovanje in vsem invalidom zaželela veliko uspeha v njihovem boju za pravice.

V veliki želji, da bi vse izrečene misli bile v bližnji prihodnosti tudi uresničene, je tovariš Ivan Japelj zaključil to jubilejno proslavo.

Jožica Zoroja

Kotiček za invalide

Invalidi bomo dne 18. 8. 1984 obiskali spominske kraje iz NOB. Ogleдали si bomo: Rakov Škocjan — Rakek — grad Snežnik — Ogenjce — part. bolnišnico — Jelenov žleb — Travno goro.

Prijave sprejemamo izjemoma samo v dnevih: 6. 8. in 10. 8. 1984, od 9. do 12. ure.

Zaradi rednega dopusta ne bomo uradovoli od 23. 7. do 20. 8. 1984.